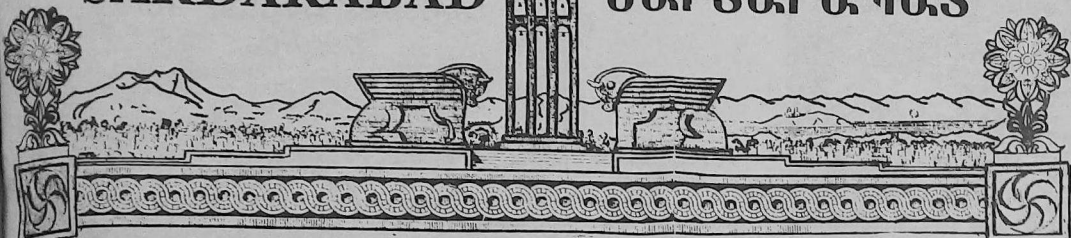

SARDARABAD

ՍԱՐՏԱՐԱԴԱՏ

No es lo mismo autoridad que fuerza. Puede haber autoridad sin fuerza y puede haber fuerza sin autoridad. La autoridad sin fuerza es inoperante la fuerza sin autoridad es deprimente. La defensa de la libertad exige que haya autoridad con fuerza y fuerza con autoridad.

MONS. MIGUEL DE ANDREA

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 2176
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5276

CORREO CENTRAL
SUC. 14

BUENOS AIRES, AÑO IX N° 222
JUEVES, 13 DE ENERO DE 1983

Fiel expresión del pensar democrata liberal de las colectividades armenias de Sudamérica
Primer periódico armenia de Sudamérica impreso en sistema offset.

BEIRUT:

LA MADRE TERESA VISITÓ EL CENTRO "ALEX MANOOGIAN" DE UGAB

Tal como informáramos oportunamente, el centro cultural y social "Alex Manoogian" de Beirut ha sido transformado en hospital y hogar de refugiados, debido a los acontecimientos que vive ese país mediterráneo.

Con tal motivo, se reciben a diario cientos de niños desamparados que reciben alimentos y atención especializada.

A tal fin, los diversos salones, del establecimiento han sido convertidos en habitaciones para la atención de enfermos y necesitados. Para ello, el centro ha contado con la colaboración y el apoyo del Ministerio de Salud Pública del Líbano.

Desde el año 1975, el centro Alex Manoogian es uno de los refugios más seguros, no sólo por su ubicación, sino también por el tipo de construcción, elementos que hacen que albergue a numerosos necesitados y desposeídos que llegaron hasta allí, principalmente en el transcurso del año pasado, en que los bombardeos aéreos y terrestres han sido mucho más importantes y numerosos.

Y, si bien, en un primer momento comenzó a utilizarse sólo una planta del edificio para fines que no son culturales, pero sí humanitarios —uno de los objetivos primordiales de UGAB— poco a poco, todo el edificio

La Madre Teresa, responde a las preguntas de los periodistas.

fue destinado a dicho fin.

Por otra parte, la Unión General Armenia de Beneficencia ha llegado a los hogares de necesitados mediante la donación de alimentos, medicamentos y artículos de blanco. Para ello, trabajan hombres como Mike Oknaian, Mike Mardirian, Baruir Ajbashian, Harut Magarian, Onnig Sarkissian, Alber Marcarian, Roupen Bediguián, Roupen Diradourian, Meruyan Avakian, miembros de una comisión que tiene a su cargo la dirección de esta nueva función del centro, y los miembros del Consejo Directivo de la UGAB, encabezados por su presidente, Sr. Garbis

Nazarian, quien junto con el Sr. Nubar Nazarían, ha hecho importantes aportes materiales al centro.

En el transcurso del año pasado, el centro "Alex Manoogian" recibió la visita de la Madre Teresa, Premio Nobel de la Paz.

Durante su visita, la Madre Teresa, tuvo la oportunidad de interiorizarse acerca del funcionamiento de las salas y del estado de muchos de los internados.

Por otra parte, mantuvo un franco diálogo con numerosos representantes de la prensa, quienes asistieron al lugar ante tan importante acontecimiento.

En una de las salas del centro, transformado en hospital.

La Madre Teresa transporta a un niño inválido.

"Acto de soberbia y provocación"

EL PRESIDENTE DE LA NACION, GENERAL (R.E.) REYNALDO BIGNONE CALIFICO COMO UN "NUEVO ACTO DE PROVOCACION" Y SOBERBIA LA VISITA DE LA PRIMER MINISTRO BRITANICA MARGARET THATCHER A LAS ISLAS MALVINAS.

LOS 113 AÑOS DE "LA NACION"

Uno de los más importantes matutinos de nuestra capital, el diario "LA NACION" cumplió 113 años al servicio de la opinión pública y lo conmemoró con un tradicional acto, realizado en las instalaciones de su sede.

El acto contó con la presencia de su director, Dr. Bartolomé Mitre (h), y la asistencia de todo el personal. En primer lugar, la Asociación Mutual del Personal realizó un homenaje a su fundador, general Bartolomé Mitre.

A continuación, hicieron uso de la palabra, el vicepresidente de esa asociación, prosecretario de redacción, Raimundo Orlando, y el director, Dr. Bartolomé Mitre (h).

Por último, se entregaron plaquetas y medallas al personal que cumplió 50, 40 y 25 años de actividad en la empresa.

VAGANIAN CAMPEON DEL TORNEO DE HASTINGS

INGLATERRA: El gran maestro de ajedrez armenio, dando muestras de gran tecnicismo y habilidad, Rafael "Rafiq" Vaganian, se adjudicó el torneo de ajedrez de Hastings.

Vaganian finalizó el campeonato con 10 puntos, sobre 7,1/2 de Kovacicvic y 7 de Murei, quienes luchan por el segundo puesto.

En la última partida Vaganian entabló con Hebden, mientras que Kovacicvic venció a Plaskett.

LOS ANGELES:

2.000 PERSONAS OVACIONARON AL CONJUNTO DE DANZAS "SARDARABAD"

Hace unas semanas, en la ciudad de Los Angeles, tuvo lugar un espectáculo sin precedentes en esa comunidad.

Se trata de la presentación del Ensamble Musical "SARDARABAD" de la UGAB, compuesto por 80 personas bajo la dirección

de Henrig Anasian, que durante dos horas, deleitó a los presentes con música y danzas de la milenaria Armenia.

LA PINTURA ARMENIA (XVI)

Desde el siglo XIX a nuestros días
HARUTIUN GALENTZ

Nacido en Turquía, en 1908, al poco tiempo se establece en Alepo, Siria, donde realiza sus estudios primarios.

Hacia 1927, comienza sus estudios de pintura en el atelier de Onnig Avedissian; y ya sus primeras obras alcanzan cierta notoriedad en Beirut.

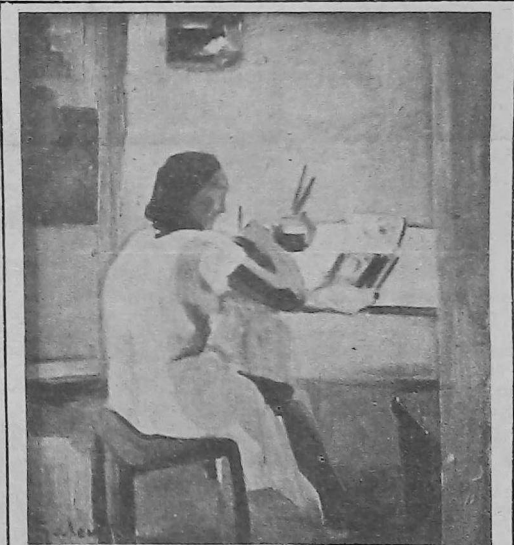
En 1939, participa de la Primera Exposición Mundial que se lleva a cabo en Nueva York.

Su nombre se vuelve mucho más famoso gracias a extensos artículos que le dedica la prensa árabe, francesa y armenia de Beirut.

Sus temas favoritos son los motivos florales, los retratos y paisajes, en una armonía de colores atrayentes.

En 1947, emigra a Armenia, donde los artistas lo reciben con simpatía y reconocimiento.

Y, luego de una exposición grupal en la que participan catorce artistas

El acuarelista

repatriados, realiza numerosas muestras individuales.

Su paleta se caracteriza

por los tonos pastelés, con predominio de los azulados y celestes.

POLONIA:

ESTUDIOS SOBRE MUSICA ARMENIA

En los últimos años, se ha demostrado gran interés por la música armenia, en especial, de compositores armenio-polacos. Es muy autorizada la palabra del compositor Sbiro Kostziow acerca del tema, y también respecto de las relaciones polaco-armenias.

En la actualidad, se toman pasos concretos para revelar y grabar las bases de dicha música.

El año pasado, en el otoño, coros nacionales polacos interpretaron la "Misa de los armenios de Polonia" del compositor

Stanislav Schmieleski, quien ha basado su obra en la Misa

Polifónica del Rev. Padre Gomidás.

MONTEVIDEO:

LOS CUARENTA DIAS DE MUSA DAGH

Con motivo de cumplirse el 50 aniversario de la publicación de la novela "Los cuarenta días de Musa Dagh" de Franz Werfel, historia en la que se muestra los sufrimientos y la valentía del pueblo armenio, la asociación de "Universitarios Armenios del Uruguay" organizó un acto que se desarrolló en el salón de actos de la Alianza Francesa, el 14 de diciembre p.pdo.

Durante el mismo, disertó el Dr. Pedro Keurogljan, acompañado de una representación artístico-musical.

HISTORIA DE LA CUESTION ARMENIA (XXII)

Nuestras irrecuperables pérdidas

Por el Prof. Kersam Aharonian
Traducido por Sarkis Kahvedjian

El calvario de nuestro pueblo se extendió por seis largos años, desde abril de 1915 a mayo de 1921, fecha en que tuvo lugar la expulsión de la jauría de Kemal en Alexandropol cuando, en los primeros dos años de ese lapso, el turco logró concretar su plan de exterminio. Dentro de las fronteras otomanas vivían, a principios de la guerra, alrededor de dos millones de armenios.

Cuando pasó el huracán, habían sobrevivido solo 150.000; un número algo mayor fue turquizado; el resto, aproximadamente medio millón, se asiló en la Transcaucasia en el Cáucaso, en los países arábigos, los Balcanes y Francia. Como fruto de la satánica labor de los ittihadistas fueron muertos alrededor de 1.250.000 armenios occidentales; 250.000 más murieron en Armenia Oriental a causa de las masacres kemalistas, de las epidemias, del hambre y de las luchas. De un total de cuatro millones de armenios, perdimos un millón y medio. He aquí la espeluznante realidad, he aquí el volumen del gigantesco sacrificio a favor del camino del gran-sueño. La realidad no es sólo esta, existe otra aún más apabullante: el vaciado de toda Armenia Occidental, con la expulsión de sus naturales habitantes. Perdimos una octava parte de los 300.000 kilómetros cuadrados de Armenia. La tierra se nos escurrió por debajo de nuestros pies...

La tierra es un estímulo insustituible de la nacionalidad, del estado y de la civilización. Sin tierra se es errante; es paria todo un pueblo; privado de la madre tierra se es candidato a ser inexorablemente asimilado.

Desde la creación del estado de los Haiás hasta el período de Ardashes, el Conquistador, fueron necesarios que transcurrieran mil años para que los Haias, los Armen, los Nairtsi y otros sectores integrantes del pueblo armenio se unieran, se convirtieran en una nacionalidad, hablaran un solo idioma y vivieran en conjunto sobre una misma tierra para que esta se convirtiera en el mundo armenio. Si; en el transcurso de decenas de siglos, igual número de generaciones tuvo que bregar, luchar, sacrificarse con heroísmo para que, en el Asia vanguardista, un trozo de tierra se denominara Armenia.

Pero, hé aquí que, a dos mil años de esos sucesos, hemos perdido una octava parte de nuestras tierras en el curso de unos pocos años, además de perder a nuestro talentoso y creador pueblo que vivía en ella. Este es el acontecimiento más calamitoso de toda nuestra historia, hecho que, en lo fundamental, condiciona el presente de nuestro pueblo y que condicionará también en el futuro.

Ante nuestro pueblo, se presenta el más vital y definitivo de los problemas: el de nuestras tierras. Ello es sí en el presente y así lo será también en el futuro.

(continuará)

DE NUESTRA CONSTITUCION

ART. 25: El Gobierno Federal fomentará la inmigración europea; y no podrá restringir, limitar ni gravar con impuesto alguno la entrada en el territorio argentino de los extranjeros que traigan por objeto labrar la tierra, mejorar las industrias e introducir y enseñar las ciencias y las artes.

CORDOBA . UGAB . CORDOBA . UG

NUEVA COMISION DE DAMAS

El domingo 12 de diciembre ppto., se eligió a la nueva Comisión de Damas de la institución, que quedó conformada de la siguiente manera:

Presidenta: Sra. Carmen de Simonian; **Vice-Presidenta:** Sra. Cristina Bourdjakian; **Secretaría Gral.:** Sra. Silvia Ohannesian; **Secretaría de Actas:** Sra.

Cristina Giovoglianian; **Tesorera:** Sra. Rosa Ezeguelian; **Pro-tesorera:** Sra. Graciela Mihitarian; **Vocales:** Sra. Flora Guellecuchian; Sra. María Simonian, Sra. Meliné Zartarian, Sra. Suzena de Eujanian, Sra. Mary Postanzian, Sra. Diana Tchobankrikorian, Sra. María Krikorian, Sra. Anahí Stepanian.

ESCUELA DE VERANO

Se reabrió la Escuela de Verano para todos los niños de la institución, con profesores especializados en gimnasia, natación y juegos recreativos. Asisten diariamente más de 60 pequeños, quienes se divierten y aprenden cosas sumamente útiles para su edad. La U.G.A.B. quiere hacer llegar a toda la

comunidad armenia de Córdoba la invitación a todos los chicos menores de trece años, quienes seguramente se divertirán sin tener la necesidad de transportarlos muchos kilómetros de su domicilio ya que nuestra sede, por su ubicación, queda seguramente muy cerca de su casa.

Fogón anual de "Ararat"

Se realizó el Fogón anual del Grupo Scout "Ararat" de la U.G.A.B. Bajo la colaboración de la Comisión de padres de dicho grupo y ante una concurrencia masiva de público, se desarrollaron diversos juegos y cantos que estuvieron a cargo de los scouts, quienes llenaron de profunda alegría a todos los presentes.

En primer término, se entonó el himno de Parecordzagán. Luego, fue invitado para hacer uso de la palabra el presidente de U.G.A.B., Dr. Carlos Giovoglianian, quien señaló la trascendental importancia que tiene el scoutismo para la institución, y destacó la labor realizada por los jefes del grupo, Rupen, Hagop y

Ahigui Nacachian, tres hermanos que tienen a su cargo a 50 pequeños entre los que estarán, seguramente, los futuros dirigentes de la institución.

Luego, para conmemorar la Navidad, se realizó un pesebre viviente, hecho sumamente emocionante para los presentes.

Por último, fueron designados como padrinos del Grupo Scout "Ararat" los Sres. Juan Nourikian y Misak Postanzian quienes mediante un importante aporte material y promoviendo una colecta entre los socios de la institución han realizado una importante actividad en beneficio de los scouts.

CONFERENCIA

El viernes 17 de diciembre, se llevó a cabo la conferencia programada por la Liga de Jóvenes. En esa oportunidad, las disertantes fueron las Sras. Mary Simonian, Mariela Bourdjakian y Popy Simonian, quienes desarrollaron temas referentes a nuestra cultura armenia, entre ellos Historia,

Religión, Antropología y Filología. De esta manera, la juventud demuestra su interés por todo lo que respecta a la armenidad.

Como broche final se les hizo entrega de ofrendas florales y diplomas recordatorios, por su participación en este ciclo de conferencias.

El éxito de "EREPUNI"

Se presentó en la ciudad serrana de la Falda, el Conjunto Orquestal "Erepuni" de Córdoba que participó de la Fiesta Nacional del Inmigrante, los días 11 y 12 de diciembre ppto.

Frente a 4000 espectadores y ante un éxito rotundo fue elegido, conjuntamente con otro conjunto vocal argentino, para que su actuación sea transmitida por LW1 Radio Universidad para toda Córdoba.

Sus integrantes son: Luis Sourenian, Eduardo Tatian, Carlos Delanian; Ricardo Delanian, Sergio Delanian, Jorge Malakian y Marcela Masmanian.

Inauguración temporada de pileta

El sábado 18 de diciembre, se realizó en la sede de la U.G.A.B., la cena de inauguración de la "temporada de pileta 82/83".

La misma contó con la presencia del R.P. Avedis Torosian, de la Comisión Directiva encabezada por su presidente, Dr. Carlos Giovoglianian, y demás miembros de distintas subcomisiones de la institución.

Dicho acontecimiento fue organizado por la flamante Comisión de Damas, presidida por la Sra. Carmen de Simonian,

Durante la reunión, hicieron uso de la palabra, el presidente de la U.G.A.B. y el padre Torosian, quien bendijo dicho acto y deseó mucha suerte a los directivos para que esta temporada tenga todo el éxito esperado.

Para amenizar la noche, cuatro miembros de la Liga de Jóvenes impulsieron el toque musical armenio que motivó a la concurrencia a colmar la pista de baile. Hacia el final, se agradeció a los Sres. Juan Nourikian y Setrak Giovoglianian por importantes donaciones realizadas a la institución.

NAVIDAD EN EL HOGAR DE ANCIANOS

SABADO 8 DE ENERO: En horas de la tarde, visitó el hogar (Casa de descanso) "Onnig Bodourian" el conjunto "Música Armenia 100 x 100".

Acompañaron al conjunto, familiares y amigos, quienes además de llevar distintos postres y tortas, portaron presentes para los que habitan el hogar.

Actuaron Tito Betchakdjian (duduk), Héctor Tarpinian (violín), Mirta Satdjian y Juan Tarpinian, quienes llenaron de alegría a los presentes, mediante la interpretación de diferentes canciones armenias.

Finalizado el acto, las damas de la Comisión Directiva ofrecieron un lunch a todos los presentes, y agradecieron el gesto del conjunto que año a año, en conmemoración de la Navidad armenia, se presenta en dicha casa de descanso para llevar la alegría a los mayores a través de la música y el canto armenio.

NOVEDADES MUSICALES

ARTISTAS DE ARMENIA:

La UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA ha de presentar por las ondas de L.R.A.1 Radio Nacional en 870 kgtr. tres recitales especialmente grabados por las solistas: KARINE OHANIAN (Piano), HRATCHIA HARUTIUNIAN (Violín) y MELANIA APOVIAN (Soprano), estos últimos acompañados al piano por Kariné Ohanian.

Este programa saldrá al aire el lunes 17 de enero de 1983 a las 19.30 HORAS. Recomendamos escuchar este recital, por la calidad de solistas y las selectas páginas que han de interpretar.

L.R.A.1 Radio Nacional en 870 Khrtz. se ha de escuchar en una grabación exclusiva, no editada en el país, la "Consagración de la Primavera" de Igor Stravinsky, por el concertista de piano, Jorge Atamian, radicado en EE.UU. En el próximo número daremos a conocer el día y la hora en que se podrá a escuchar a dicho intérprete.

SARKIS KABADAIAN

UGAB

Comisión de Damas GIMNASIA JAZZ

A PARTIR DEL MES DE
ABRIL DE 1983

TODOS LOS LUNES Y MIERCOLES
Prof. Ana Cristina Ketén

¿TIENE UD. BUENA MUSICA
ARMENIA?

Regale y Regálese Cassettes
armenios
(LIGA DE JOVENES)

En venta en UGAB

ACEVEDO 1322

Su café molido al gusto oriental

"Gran Visir"

Boedo 510 Tel. 97-4763

EQUIPAJES EMIR
BUSCO CADETE
Edad de 16 a 18 años
PRESENTARSE EN: AV. CORRIENTES 1823
A UN PASO DE CALLAO

RIGAR'S
Comisaría exclusiva

ROMA: Sínodo de Obispos armenios

ROMA.- Agosto de 1982: La foto ilustra un momento del Sínodo de Obispos armenios, realizado en Roma, junto al Papa Juan Pablo II. Lo acompañan, de izq. a der.: los obispos: Gregorio Ghabroyan, exarca apostólico de Francia, Vartán Tekeyan, obispo de Irán, Garabed Amaduni, ex-exarca apostólico de Francia, Leoncio Chantayan, vicario general del Patriarcado Georges Layekian, arzobispo de Alepo, Siria; Su Beatitud, Juan Pedro XVIII, Patriarca; S.S. Juan Pablo II, Rafael Bayan, obispo de Egipto; Gregorio Aivazian, obispo de Kamichli, Djezireh; Andrés Bedoghlian, vicario general del Patriarcado; Pablo Coussan, vicario patriarcal de Damasco, Siria; Nersés Setian, exarca apostólico para Estados Unidos y Canadá y Vartán Waldir Boghossian, exarca apostólico para América Latina.

CALENDARIOS

DEL EXARCADO APOSTOLICO ARMENIO DE AMERICA LATINA

DE LA AGRUPACION DE SCOUTS "SAN VARTAN"

Recibimos en nuestra redacción dos calendarios del corriente año. El primero corresponde al Exarcado Apostólico Armenio de América Latina; está impreso en tres idiomas: armenio, castellano y portugués.

Las ilustraciones fueron realizadas por el destacado artista plástico de nuestro

medio, Manuel Gheridian.

El mismo contiene además, pasajes de los Evangelios y las palabras del Exarca de los armenios católicos, monseñor Vartán Waldir Boghossian.

El segundo, es una publicación de la Agrupación de Scouts "San Vartán" del Colegio Mekhitarista,

realizada con motivo de cumplirse en el corriente año, las "Bodas de Plata" de su fundación.

Contiene fotos de los integrantes de la agrupación, con la crónica gráfica de algunas de las actividades realizadas e ilustraciones de miniaturas, acontecimientos y personajes históricos armenios.

Al final, incluye una crónica sintética de las principales actividades desarrolladas por la agrupación en el transcurso de sus veinticinco años.

ENVIE A SUS HIJOS A ESCUELAS ARMENIAS

Año tras año, cuando llega el momento de hacer un balance, además de muchos otros conceptos, tenemos en cuenta la educación que recibieron nuestros hijos en las escuelas a las que asistieron. Esto es importante para tener en cuenta en el momento de hacer nuestra elección.

Como armenios de origen y argentinos de nacimiento o adopción, creemos que lo mejor que nuestros hijos pueden recibir está en las escuelas armenias, que, con tanto sacrificio y devoción se han construido en nuestra comunidad. En ellas, además de recibir la instrucción oficial, el niño y el adolescente aprenden la lengua armenia y se ponen en contacto con la rica tradición cultural de nuestro pueblo milenario.

En el ámbito de nuestra colectividad existen muchas escuelas, cercanas a su hogar. Envíe a sus hijos a alguna de ellas. Son:

- Instituto "Marie Manoogian" de UGAB (primaria y secundaria); Acevedo 1322 Cap. Tel: 773-2820.
- Instituto Educativo "San Gregorio el Iluminador" (primaria y secundaria); Acevedo 1353 Cap. Tel.: 772-8174.
- Escuela Incorporada "Isaac Bakchellian" (Primaria); Corrales 2527 Cap. Tel.: 923-7245.
- Colegio Mekhitarista (primaria y secundaria); Virrey del Pino 3511 Cap. Tel.: 783-3690.
- Escuela "Arzruni" (Primaria); José Martí 1562 Cap. Tel.: 612-1733.
- Escuela Armenia de Vicente López (primaria), Arenales 1631 Florida. Bs.As. Tel: 795-0772.
- Fundación Educativa "Jrimian" (primaria y secundaria) Jean Jaurés 3111 Valentín Alsina, Bs.As. Tel: 208-2681.

La imagen corresponde al acto de fin de curso del Instituto "Marie Manoogian" de la Unión General Armenia de Beneficencia. Representa el momento del cambio de abanderados de la enseñanza nacional. Los abanderados salientes son: Margarita Mateossian, Vartanush Seranossian y Guillermo Kapelian. Los que reciben la bandera son: Gustavo Narkizian, Gabriela Kalaydjian, Mardirós Jorge Sarafian y Marla José Emekdjian. Por otra parte, los abanderados de la enseñanza de la institución eran, en esa ocasión, Silvana Yechilian, Sonia Kajvedjian y Gabriela Barsamian. Los alumnos que portarán la bandera durante el corriente curso lectivo son: Patricia Basmadjian, Karina Narkizian, Gabriëla Kapelian e Hilda Marcarian.

Habla el rector de la sección secundaria del Instituto, Lic. Adolfo Koutoudjian.

AUDICION RADIAL

"LA VOZ DE TEKEYAN"

CX46 RADIO AMERICA DE MONTEVIDEO

Domingos de 10.15 a 11 hs.

AHORA EN BELGRANO

calcos s.a.

PASAJES - EXCURSIONES - TURISMO
NACIONAL E INTERNACIONAL
RESERVA Y EMISION INMEDIATA

GERENTE: GREGORIO VARTABETIAN

Avenida CABILDO 1522
1426 BUENOS AIRES

Tel. 785-3657-9006
783-3553/784-8070

Dr. Arturo Balassanian

Escribano

Florida 716 - 2º P. Of. K(Tel. 392-2768/3065)

CONFITERIA ANUSH
ESPECIALIDADES ORIENTALES
Tortas - Baklavá - Kadaif - Lehmeyún
y Sandwiches de Miga Super Especiales
SERVICIOS DE LUNCH - PRECIOS DE FABRICA
ORDENE SU PEDIDO CON ANTICIPACION
Carabobo 872

Tel. 631-1019

RIGAR'S
Cambiando colores

CERRAJERIA Y
PLOMERIA
"ROMERO"

Reparación y venta de
toda clase de
cerraduras y
plomera en general

Larrea 722

Tel. 4711

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԷՏՔ Է ՅԵՏՍ ԿՈՉՈՒԻ

Մեր ընթերցողները թերևս ապշուժեամբ բայց անույշման ընդվզումով կարդացին «Զարթոնք»ի երէկուան համարով տրուած՝ Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան (Սթեյթ Տիփարքմենթ) կողմէ կատարուած անընդունելի և ըստ ամենայնի մերժելի մէկ յայտարարութիւնը, որ կը վերաբերի Հայկական Ցեղասպանութեան: Յիշեալ յայտարարութիւնը, որ կատարուած է «Սթեյթ Տիփարքմենթ Պիւլլըքին»-ի Օգոստոսի թիւին մէջ՝ ոմն Էնտրիկ Բորքընի զբիւլով, կը յայտնէ թէ Մ. Նահանգներու «արտաքին գործոց նախարարութիւնը չ'որոշեցրեց այն պնդումները թէ քույր կառավարութիւնը ցեղասպանութիւն գործարարած է հայ ժողովուրդին դէմ», «... րովիտես, — կը շարունակէ ան, — Փոքր Ասիոյ մէջ 1915-ին տեղի ունեցած դէպքերուն արձանագրութիւնը անորոշ եւ երկդիմի է»:

Մէկ կողմ ձգելով այն հարցը, թէ Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան նման գեր - պատասխանատու ներկայացուցչութիւն - հաստատութիւն մը ի՞նչպէս կրնայ որոշակի պատասխան տալ («չ'որոշեցրեց») այնպիսի հարցի մը նկատմամբ, որ, ըստ իրեն, «անորոշ ու երկդիմի է», մեր ուշադրութիւնը բեւեռնը Հայկական Ցեղասպանութեան մասին կատարուած «պնդումները» չորդեկրելու ամբիկեան քաղաքական այս յայտարարութեան վրայ:

Անշուշտ, հայ քաղաքական միտքը այնքան միամիտ չէ ակնկալելու, որ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը, զոնկ ներկայ իրադրութեան մէջ, կրնայ որդեգրել Հայկական Մատը, որ իր բոլոր բեւեռներով ու բոլոր կողմերով ուղղուած է իրբնական պետութեան դէմ՝ որպէս հայ ժողովուրդի հանդէպ զործադրուած ցեղասպանութեան պատասխանատու և հայկական հողերը զաւթած պետութիւն: Այսինքն այն պետութեան դէմ՝ որ կը հանդիսանայ ՆԱՌՕի այսպէս կոչուած «Տարտառ»-ին պատուար - վահանը, ինչպէս կը սիրեն կոչել զինք հովանաւորող և սնուցանող պետութիւնները: Մանաւանդ որ անկէ առնուած որեւէ հող, բնականօրէն, պատմականօրէն և իրաւականօրէն սահմանուած է միասնալու Սորհրդային Հայաստանին, այսինքն այն երկրին՝ որ պետականօրէն մաս կը կազմէ ՆԱՌՕի հակադիր պոլքին:

Սակայն մեզի՝ հայերու համար, ինչպէս, գտած ենք, ինքզինք յարող որեւէ ազգի համար, անուպակելի էր որ Մ. Նահանգներու նման պետութիւն մը 70 տարի առաջ իր որդեգրածը այժմ խնդրոյ առարկայ կը դարձնէ և ան Գորքընի ընդմիջ կը յայտարարէ թէ «չ'որոշեցրեց այն պնդումները»: Մինչ իր «պնդումները» կոչածը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ՝ մտածնակի ամբիկեան դիւանդեմներու և անխառնակութեան կողմէ կատարուած պետական - պաշտօնական վիպարութիւններու ու հաստատումներ, չհաշուած ամբիկեան բարեխրական, միսիոնարական ու լրագրական բազմաթիւ վիպարութիւնները, որոնք բարոյական պարտաւորութեան տակ կը գնէին Մ. Նահանգներու նախագահ Ռիչըրդս՝ պետականօրէն յանձնատու լրարու հայ ժողովուրդի ճակատագրին նկատմամբ:

Մեզի համար բոլորովին անհասկնալի է ամբիկեան արագործոց նախարարութեան վերաբնական այս մտեցումը, որ չի կրնար արդիւնք բլրալ իրբնական հակահայ նորագոյն գործողութեան, — կառավարութիւնները ենթակայ չեն քարոզչական ազդեցութեանց, — ան չի կրնար արդիւնք բլրալ նաև հակախորք անարեւելիական հանդէպ որդեկրուած կեցումներ, — պետութիւններ ու կառավարութիւնները ենթարկուած չեն չիտիկու պատճառ արդիւնքին հետ, և բոլոր յայ գիտեն, որ հակախորք անարեւելիական արդիւնքն է Հայկական Ցեղասպանութեան ցարկ անհատաց մնալուն: Հետևաբար կը մնայ միայն մէկ ենթադրութիւն՝ կատարուած հակապատմական ու հակամարդկային յայտարարութիւնը արդիւնք է թուրք կառավարութեան պահանջներուն կամ պնդումներուն: Հետևաբար՝ կրկնապէս գտատպարտելի:

CANTEMOS EN ARMENIO ԵՐԳԻՐ ԻՆՁ ՀԱՄԱՐ

Ես քեզ համար եմ ապրում նագելիս մանուշակներ եմ աչքերդ անմար. չկայ քեզ նրման գարուն նագելիս ծաղկիր ինձ համար, երգիր ինձ համար:

Կրկներգ.-
Ծաղկիր ինձ համար երգիր ինձ համար, ծաղկիր ինձ համար երգիր ինձ համար, ծաղկիր ինձ համար երգիր ինձ համար:

Հերիք է մաշեմ նամիքեր կարոս, մեմակ տրդայ եմ քո սիրուն կարոս, դու կանաչ կեանքիս վարդ անուշահոտ, ծաղկիր ինձ համար երգիր ինձ համար:

Կրկներգ.-
Իմն է եւ քոնը շշխարիք սիրուն, արեւոտ սարը, անտառ սիրուն, երկնքի կապոյտ կամարը սիրուն ծաղկիր ինձ համար, երգիր ինձ համար:

Կրկներգ.-
Ես ծարա նամբորդ, դու վարար աղբիր, քոյլ տուր մտեմնամ, ջուր խըննմ մաքուր քո ալ շուրքերից առնմ վառ համարյր, ծաղկիր ինձ համար, երգիր ինձ համար:

Կրկներգ.-
Խօսք՝ Ա. Գրաչիի
Երածչտութիւն՝ Ալեքսէյ Հէքիմեանի

ԱՊԱՔԻՆՄԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ

Գաղութի ծանօթ բազմամեայ հրապարակագիր Նոր Հաճըն հանդէսի խմբագիր Պր. Նագարեք Ճերեմեան (Կոմմունի) օրերս երկրորդ անգամ ենթարկուեցաւ սրտի վիրաբուժական գործողութեան մը, որ խիստ յաջող է անցած եւ ինք արդէն իսկ ապաքինուած է:

Սարտարապատ կուգայ այսու քաջառողջութիւն մաղթել իրեն եւ յարատուութիւն իր պաշտօնին մէջ:

ԱՄՈՒՍԵՈՒԹԻՒՆ

8 Յունուարի շաբաթ օր Մ. Գրիգոր Լուսառնիչ Եկեղեցուց մէջ տեղի ունեցաւ Մ. Պակի խորհուրդը Երեմիա Պապանովի, որդին՝ Տէր եւ Տիկին Արթիմ եւ Վերժին Պապանովներու, ընդ՝ Անահիտ Երկապէկ Քիւլիեյան, դուստր գաղութի ծանօթ տեր եւ տիկին Տոքթ. Նուպար եւ Օֆելիա Քիւլիեյաններու, կնիանայրուքամբը՝ տեր եւ տիկին Անտիա եւ Սուսանա Պոզոմիրեաններու:

Պակի խորհուրդէն յետոյ ընտանեկան պարագաներու յայն շրջանակի մը մէջ տեղախմբուեցաւ երիտասարդներու ամուսնութիւնը, միմէս լուսարաց, Գորգիս Արծրունի վարժարանի հանդիսասարահին մէջ:

Այսուամենայնիս, ամբիկեան կառավարութիւնը կրնայ չորդեկրել մեր դատը, սակայն իրատեղ չունի և չի կրնար ուրանալ ատենին պաշտօնապէս իր որդեկրած կեցումները:

Հետևաբար մենք ուժգնորէն կը բողոքենք ամբիկեան արտաքին գործոց նախարարութեան ձախաւեր այլ յայտարարութեան գէժ, և կը պահանջենք անոր լիստ կոչումը, և անյայտագ:

ՆՍՐԱԳՐԱԿԱՆ ԶԱՐԹՕՆՔԻ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԻԱՐՀ

ՈՐՊԷՍԶԻ ՅԱԻԵՐԺ ԱՊՐԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԸ

★ Վերջերս երկրանի մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի պատմութեան և մշակութիւնը յուսահատող զանազան ճակատագրային ընկերութեան Գ. համագումարը, որուն ընթացքին Քընտրուողական Ընկերութեան վերջին հնգամեակին կատարած ուշիւտանքերը, հաստատուեցաւ նոր կրօնադարձութիւնը եւ ուղեկցողական յայտարարութեան հետեւեղանքները:

«Հայրենիքի Զայն»ի այնպատկիցը այս առթիւ հանդիպում մը ունեցած է ընկերութեան նախագահ ՓՐՈՑ. ՎԱՐՍՁԻՍ ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆԻ հետ, վերջին տարիներուն կատարուած կարեւոր գործերուն մասին: Խ.

– Հիմնուելով 1964 թուականին ըստ փութի Վ. Յարութիւնեանը ընկերութիւնը իր գոյութեան ընթացքում դեհատուելի աշխատանք է կատարել մեր Բողոքական պատմա-ճարտարապետական յուշարձանները պահպանութեան, վերականգնման և փրփակահաման ուղղութեամբ: Ընկերակցութեան նախորդ համագումարից յետոյ անցած հինգ տարիներն այդ առումով առաւել արդիւնաւէտ եղանակով: Սովետական իշխանութեան ստալինիստ տարիներէն պետական հողատարութիւն է ցուցաբերուել մեր մշակութային արժէքները, այդ թուով պատմա-ճարտարապետական յուշարձանները նկատմամբ: Այդ գործը մի նոր փուլ թեւակոխեց, նոր լիցք ու ծաւալ ստացաւ, երբ ՍՍՀՄ Գերագոյն Սորձուրդը, ինչպէս նաև ՍՍՀՄ կազմի մէջ մտնող բոլոր հանրապետութիւնները ընդունեցին օրէքը «Պատմութեան և մշակութի յուշարձանները պահպանութեան և օգտագործման մասին»:

Համապատասխանաբար ՍՍՀՄ և բոլոր միութեանական հանրապետութիւններին նոր սահմանադրութիւններին մէջ յատուկ յորում Քընտրուողական այն մասին, որ պատմութեան և մշակութի յուշարձանները, ինչպէս և մշակութային միւս արժէքները նկատմամբ հողատարութիւնը սովետական քաղաքացիներին պարտք է: Այս ամէնը անշուշտ նպատակ մի նոր մակարակի բարձրացնելն է: Ինչպէս և Քընտրուողական պահպանութիւնն ու խնամքը: Այդ գործում պետութեան կողմից գործադրուած ջանքերին իր մասնակցութեան է բերում բոլոր հանրապետութիւններում ստեղծուած ընկերութիւններին շուրջ 50 միլիոնամոտ քանակը: Նրա Զուգատեղից մէկն էլ հայկական ընկերութիւնն է, որն առմէ իր շարքերում ընդգրկում է շուրջ 350 հարաւ անհատներ և հազարից աւելի անդամներ:

Ընկերութիւնը հանրապետութիւնում իր աշխատանքն է ծաւալում քաղաքային և շրջանային 46 խորձարդներէ և 2100ից աւելի սեղանական կարգակերպութիւններին միջոցով:

Անցած տարիներին ընթացքում մեր ընկերութիւնը օգտակար շատ գործեր է կատարել ի նպատակ հանրապետութեան պատմա-ճարտարապետական յուշարձանները պահպանութեան, վերականգնման և փրփակահաման:

Յուշարձանները պահպանութեան գործում բնակչութեան լայն խաւերին ներգրուելու նըպատակով լայն աշխատանք է տարուել հիմնարկ-մետաղաբուծիչներով, ուսումնական հաստատութիւններով, և այսօր աշխատանքային շատ խմբեր, ուսանողներ և աշակերտներ պարտաւորութիւններն ստանձնելու այս կամ այն յուշարձանի նկատմամբ: Այդ առկառով գրական արդիւնքներն են ձեռք բերել ընկերու-

թեան երեանի Սովետական շրջանի, Աշտարակի, Հոկտեմբերեանի, Նոյեմբերեանի, Արտաշատի, Սիւնիանի, Ղափանի շրջանային և Դիլիջանի քաղաքային խորհուրդները: Առանձնապէս գոհունակութեամբ պետք է նշել Ղափանի արտադրական ձեռնարկութիւնները օգնութիւնը վահանաւանների յուշարձանները պեղման և վերականգնման աշխատանքներին:

Վերջին հինգ տարիներին ընթացքում ընկերութեան միջոցներով լիովին վերականգնուել են Ամբրոլի եկեղեցին և քաղնիքը, Ձուլտակ վանքը (Դիլիջանի մտակալարում), Հայրապետի, Ոսկեպարի (Նոյեմբերեանի շրջան), Գրիտաօրի (Թայիի շրջան), Կապուտանի (Արտաշատի շրջան), Կոստանայ վանքի (Թումանեանի շրջան) յուշարձանները: Վերականգնման ընթացքէ մէջ են Լեւոնակերտի (Արթիկի շրջան), Մայիսեանի (Ախուրեանի շրջան), Սառնապարի (Անիի շրջան), Մոսուսեանի (Ապարանի շրջան), Հացաւատի (Կառնի շրջան) յուշարձանները:

Մեր ընկերութեան կարեւոր խնդիրներից է պատմա-ճարտարապետական յուշարձանների պատմական և զեղարուեստական արժէքի, հայ մշակութի, համամարդկային մշակութի պատմութեան մէջ դրանց ունեցած տեղ ու դերի, յուշարձանները պահպանութեան վերաբերեալ պետական օրէքի փրփակահամումը: Այդ ամէնը մենք անում ենք՝ օգտագործում պարբերական մամուլը, ձայնասփիւռի և հեռուստատեսային հաղորդումները (յիշե՛ք «Պահպանե՛ք պատմական յուշարձանները» հաղորդաւորը), գիտագործական համաժողովները, որոնք Հայկական ՍՍՀ Գիտութիւնների Ակադեմիայի հնարկութեան և ազգագրութեան հիմնադրի, Հայկական ՍՍՀ նախարարների խորհրդին առթիվ յուշարձանների պահպանութեան վարչութեան և մեր ընկերութեան համատեղ ջանքերով անց են կացում տարբեր շրջաններում:

Յուշարձանների փրփակահաման կարեւոր միջոցներից է դրանց վերաբերեալ գիտահետազոտողական զբաղման և տեղեկատուներին հրատարակութիւնը, որոնց պահանջարկը դնալով մեծանում է: Անցած հինգ տարիներին ընկերութիւնը «Հայաստան» հրատարակչութեան միջոցով լրջ է ընծայել մէկ տասնեակ անուն գրքեր և զբօսընկեր (Հայրենի, Բուսնի, մի քանիսը նաև՝ Փրանսիէն) մաս կրեք տասնեակ անուն տետրեր:

Ընկերութեան պատմութիւնը փաստագրական ֆիլմերի արուեստանոցի թողարկած «Քարակերտ տարեկրութիւն» գիտահետազոտողական ֆիլմը գիտութիւններին մտնողացնում է հայ ճարտարապետութեան մեծարևեստ կիսնդներին: Յիշատակե՛ք նաև՝ Հայաստանի յուշարձաններին նուիրում յուշանշանները, որոնք գրական-

ԹԱՓԱՌԱՇՐՋԻԿՆԵՐՈՒՆ

Անոնք որ չգիտցան գիշերուան մութի մը լայտերի մ'աղօտ յայտ վերածնելու արեւներու քացոյծայ պատկի տախտակէ շինուած չոր նստարան մը անկողին ընել ու երազներուն է'ն քաղցրը ապրիլ

Թափառելուն մէջ չտեսան երբեք անվերջանալի ցանապարի կոչուած այդ մեծ գրեցալի ու շրջապարը դատարկ աչքերով միայն դիտեցին – առանց տեսնելու –

Դժուար թէ հասնին ձեր իմաստութեան դժուար թէ ցանչան այս կեանքը լըրի որ լոյ ընթացք է այլ ոչ՝ ուրիշ քան – ուր մարդն է ցամաքը – օրերը կայծի բակուսներ են խառնի սակայ անցորութեան մէջ:

Իմ անձանց անշուշտ ապրելու դիմած քարեկանները դուր աւանդապահ Դեղգինէսի կորած պարզութեան:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԱՃԻՍՏԱՆ

Նութեան հետ միասին վաճառում են յուշարձաններին կից ստեղծուած թանաքանկերով:

Մեր յուշարձանների մասին դասախոսութիւններ են կարդացում ոչ միայն ընկերութեան հանրապետական խորհրդի, այլև քաղաքային, շրջանային և սեղանական կազմակերպութիւններին կողմից՝ այդ գործում ներգրծուող դասախոսական փորձառու ուժերին, զորքերին պատմութեան դասախոսներին, մտաօրհաններին: Հանրապետութեան որոշ զգալի շնորհքով լայն աւանդութ է դարձել յուշարձանների նուիրում ցուցահանդէսներին, դեպի հնարները կատարուող շրջապատյանների կազմակերպումը:

Հայութեան մեծ ու փոքր զանազան պատմական դժուարին ճակատազրկ բերող զաղթել են հայրենի երկրից են համայնի հիմնել տարբեր վայրերում: Ուր որ հանրապետական են նրանք, այնտեղ հիմնել են իրենց մշակութային օճախները, դպրոցներն ու եկեղեցիները: Հայրենի շինարարական գործունէութիւնը վկայութիւններ են պահպանում Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Մոսկովայում և այլուր:

Մեր ընկերութիւնը համագործակցութիւն է հաստատել այդ հանրապետութիւններին մտադատաստան ընկերութիւններին հետ՝ համարելով այն բանին, որ կորստից փրկուեն, նորուն են և օգտագործուեն հայկական մի յուշարձաններ Նոր Նախիջևանում, Լիպովկանեց-Պոլոսիում, Թէոդոսիայում: Նորման ընթացքում են գտնուում Հին Լիբիլի Սոփիան և Երմիթայի հայկական եկեղեցիները: Միայն աշխատանք է կատարում նաև Հայաստանում և Արարկէյանում: Օրդանապարհ համագործակցութիւնը կը շարունակուեն յատկապէս տարիներին:

ESTUDIO JURIDICO
Dr. Roberto M. Malkassian y Asoc.
ABOGADOS
Corrientes 1296 7º "74" 12 a 18 hs.
35-1632/9504

RIGAR'S
Camió de exclusiva

ZACARIAS DOLABJIAN
DOCTOR EN MEDICINA
CLINICA MEDICA - QUIROPAXIA - REUMATOLOGIA
Jueves 17,30 a 20,00 hs.
Gorriti 4804 esq. Acevedo
Tel. 253.7318

Ուժ Տանգ Դան Մեր Մամուլին

Կասկած չկայ որ հայ մամուլը գաղթածախի մը կենսունակութեան շահանքը կը ցուցնէ: Ան ո՛չ միայն արձագանգ կը հանդիսանայ գաղութին ազգային կենսոյին, այլ զբաղակն կը ստատի անոր զարգացման՝ զանազան մեքերով: Հայ թերթը հասարակած հանդիպման վայր մը կը հանդիսանայ գաղութի զանազան կազմակերպութիւններուն: Կը շարժակազմ զանոնք միմեկանց եւ ժողովուրդին հետ: Ինչպէս, Հայ թերթը, որքան ստեղծ որ կը մայր իր ճիշդ առաջնութեան մէջ, կը քննադատէ ու կը ձաղկէ յոռիք եւ վնասակարը, ու կը գնահատէ եւ կը քննադատէ լայն ու օգտակար ազգային կենսոյին մէջ: Աւելին՝ Հայ թերթը եւ անոր յարակից կատարած մեծ ու փոքր հրատարակչական աշխատանքները, կարեւոր պահանջ մը կուզան լրացնել, գաղութէ մը ներս, որովհետեւ, մասնաւոր այս ցամաքամասին վրայ, հաճելի հետադարձութիւններու եւ ցրտաճնկութեան պատճառաւ, Հայ թերթը, պարբերաբար կամ որեւէ հայկական հրատարակութիւն, կը մայր գրեթէ միակ միջոցը, որ պիտի կապէ Հայ անհատն ու անոր ընտանիքը իր հասարակ կենսոյին, իր մշակոյթին, իր լեզուին եւ իր ազգային ինքնութեան:

Առողջ հայկական գաղթածախի մը կենսոյը պայմանաւորուած է զանազան ազգային հաստատութիւններու գործունեայ զբաղակցութեամբ: Եկեղեցին, Հայ դպրոցը, Հայ մշակութային-երիտասարդական տունը եւ Հայ մամուլը առանձին-առանձին պիտի չկարենային գաղութի մը կենսոյը մի բանի սերունդէ աւելի ապահովելու: Արդէն այս շորս սիւնները, որոնց վրայ կը բարձրանայ գաղութին կառոյցը, գրեթէ միաժամանակ է որ կը զոյանան, եւ անոնցմէ մէկը, առանց սիւններուն, դժուար թէ երկար կենսութիւն իսկ չիցէ այդ շորս սիւնները միտակը կը բարձրացնէ գաղութին կենսունակ մակարդակի մը, անհրաժեշտ է սակայն, որ այդ սիւնները մասն ժողովուրդին հոգածութեան առարկան, խնամուին ու զօրացուին, որպէսզի ապահովուի գաղութին առողջ գոյատեւումը:

Մեր գաղութահայ կենսոյին ներս, անհաշուելի նիւթական ու

բարոյական զոհողութիւններով հետզհետէ աւելի ու աւելի բարձր վիճակի մէջ կը մտնեն մեր եկեղեցական, կրթական, մշակութային-երիտասարդական հաստատութիւնները, մինչ մեր մամուլը յաճախ կը մայր անտեսուած: Որքան ալ նուիրուած ու զոհաբերող ըլլայ Հայ մամուլին համեստ ծառայողը, այդ չի բաւեր սակայն, որ Հայ թերթը եւ հրատարակչական աշխատանքը իրմէ սկսնակուած մակարդակով կատարէ իր առաջնութիւնը: Անհրաժեշտ են հարկ եղած սարքաւորումները եւ անոնց արդիականացումը որով նուազագոյն չափով մը, ապահովելու համար մամուլին շարունակականութիւնը:

«Ապագայ»-ն թիժ եւ կէս տարիներ առաջ, ամենատարրական պայմաններու մէջ, սկսաւ որպէս զանազան նորակազմ գաղութին առաջին Հայ շարաթանկները, եւ հակառակ զրուած հետզհետէ ուժեղացող հրատարակչական պահանջներուն — ինչպէս՝ Անգլիոյ եւ Ֆրանսիոյ Բաթիւններու յաւելում, այլ պարբերաբար թերթերու, գրքերու եւ փոքր հրատարակութիւններու — իր սարքաւորումները մացիին նոյնը, եւ այսօր, համայն վիճակի մէջ, ստիպողաբար կը կարօտին հիմնական բարեփոխութեան: Վստահ ենք, թէ ունիք «Ապագայ»-ն եւ անոր հրատարակչական աշխատանքը սիրող, գնահատող ու քննադատող ընթերցասէր լայն շրջանակ մը, եւ վստահ ենք անք, թէ մեր այս թիւին մէջ հրատարակած կողմ անոնք պիտի չ'անտեսեն, ինչպէս որ մեր խնդրանքներուն արդէն իսկ ընդառաջեցին կարգ մը արտասահմանեան ազգայինները: Իւրաքանչիւր նիւթական մասնակցութիւն, ըլլայ ան փոքր լուծում կամ առատածնուն զուտար մը, ունի իր անժխտելի օգտակար դերը, որպէսզի կարելի ըլլայ իրականացնել մեր առջեւ գտնուող նոր պահանջները — ճոխացնել «Ապագայ»-ն բովանդակութիւնը, հրատարակել Հայերէն մանկ-պատանեկան գրականութիւն, Հայոց պատմութեան դասագրքեր, ժողովուրդին մատչելի Հայ գրականութիւն եւ օտար լեզուներով՝ Հայ պատմութիւնը եւ Հայ Դատը օտարներուն ծանօթացնելու հրատարակութիւններ:

Մեր ժողովուրդին աւելի լաւ ծառայելու համար, մամուլի միջոցաւ, պէտք ունիք մեր ժողովուրդին օժանդակութեան: Վստահ ենք թէ, այս անգամ եւս, յուսախաբ պիտի չ'ըլլաք:

ԻՍՐԱԳՐԱԿԱՆ ԱՊԱԳԱՍՏԻՆ

ԼԻՆԱՆԱՆԱՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԻ ԵՐԱՆՏԱՒՈՐՆԵՐԷՆ

ԺՈՐԺ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Երկար տարիներ բեմարուեստի դժուարին ասպարէզին ծառայելի, կարեւոր գործեր ներկայացնել եւ բույրին համարումները շահելի հոգ, լիբանանահայ հանրամանկութեան ղեկավարելու ղեկաւար Ժորժ Սարգիսեան կենսոյին կը հետադարձ մը 22 Սեպտեմբեր 1982ին: Ազգ. Թաղութնով լիբանանահայութիւնը իր վերջին հրաժեշտը կուտար լիբանանահայ բեմի վարպետին, որ իր ետին կը ձգէր զգալի բաց մը:

Ծնած էր Խարբերդ, Մեծ Եղեռնի տարին՝ 1915ին: Աշխարհ գալէն երկու ամիս առաջ Հայրը ոչաններու էր թուրքերու կողմէ: Երկու տարի անասելի պայմաններու տակ ապրելէ ետք, 1922ին կը դադարէն Հայկազ, ուր երկը տասը կը յամանակ ազգային կալիկան վարձարանը: 1926ին ընտանեօք կը հաստատուին Պէշքիսթ: Հաս ան առիթ կ'ունենայ շարունակելու իր ուսումը, 1929ին աւարտելով ազգային Ս. Նշան վարձարանը: 1933ին կ'ուարձուի «Միւսիս»-էն Գրանսէր» քրիզմին ստեղծարարական ճիւղը:

Տան մէջ տիրապետող երաժշտական մթնոլորտը իր միայն ուժեղ ազդեցութիւն կը գործէ եւ ան կը սովորի նուազելի նութիւն եւ ապա՝ ձեռնարկանակ, ու կը նուազէ թեթեւ երաժշտութեան խումբերու մէջ: Որպէս երգող ու նուագող կ'անդամակցի «Քնար» երաժշտական միութեան, որուն կազմաւորմանէն ետք կը մասնակցի Բարձր կանաչներն «Քուսան» երգչախումբին: Ամէնաւերջ մարտի 2 նաեւ վարչական պաշտօններ:

Թատրոնի հանդէպ առաջին սէրը իր մէջ կ'որթնանայ 23 տարեկանին: 1938-1941 թէն կը մարտնչուի զանազան զինքի թաղային թատրոններում: 1941-ին, սակայն անոր երաժշտութեան աւելցնել արուեստի գործունէութիւնը կ'որոշուի միայն: 1941-ին, երբ կ'անդամակցի Գաղութի Իրիկանի հիմնած Համազգայինի Թատրոնակերպութեան Միութեան՝ իրեն հիմնա-

դիր անկամ, արդէն թատրոնի հանդէպ սէրն ու բեմական արուեստին նկատմամբ աւելի լուրջ մօտեցումը զինք վերականգնապէս կը ձգէն Թատրոնական ասպարէզը:

Գասպար Իփեղեանի մահէն ետք, 1952ին, ան կը ստանձնէ Համազգայինի Թատրոնային-բեմական ղեկավարութիւնը, որ այդ օրերէն սկսեալ կը սկսի կոչուիլ հիմնադիրը: Գասպար Իփեղեանի անունով:

Ժորժ Սարգիսեան բեմադրած է 30 տարբեր թատրոնային օրինակներ, 610 ներկայացումներով, որոնցմէ 26-ին մէջ զլիւսաւոր դերեր վերցրուած է, 508 երգիներով: Նաեւ ղեկավարած է «Թէ»-սիթի նախնական Փոփօլիթը» Ֆրանսական թատրոնումը, բեմադրելով անոր երկու թատրոնային օրինակները:

1955ին խիզախութեամբ կ'ունենայ բեմ հանելու, ամբողջ 37 տարիներ շրջապարտ լինելու Գրանսէրի «Շղթա»-ումը: Թատրոնային օրինակները, 80 երկուսն զերակատարներով, մեծ յաջողութեամբ:

Թատրոնակերպութեան իշխողութեան մէջ միշտ թաղմ պիտի մնայ մանուսանդ Լ. Գրանսէրի Աստուածները՝ գործին իր բեմադրութիւնը, ուր կը մարմնաւորէր Վանուսը կերպարը:

Ներկայացուցած բեմադրութիւններէն 12ը թարգմանութիւններ կը ձգէն, որոնցմէ Մարսէլ ֆանելի «Փառքի վաշխաւորները», Լուիս ֆիլիպի «Պատուի վաշխը», Ժ. Փրիւսթի «Հարցազնները» եւ այլն: Բեմականացուցած է 4 գործեր, Ռաֆիկի «Ոսկի ազգայնը», Շիրանյանի «Քառորդ», «Սողոմոն Թեւիլիւս»-ի գաղտնաբերութիւնը եւ Յակոբ Պարոնեանի «Քաղաքագաղտնութեան միասնակը»:

Մշակութային մարզին ներս իր տարած օգտակար գործունէութեան եւ լիբանանեան թատրոնի զարգացման նպատակուն համար, 1965ին

կը պարգևատրուի «Մայրիներու Ազգային կարգի Ապակա»-ի շքանշանով: 1973ին՝ «Կիլիկեան Ապակա»-ի եւ Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան շքանշաններով, թատրոնային 30ամեակին առիթով:

Լիբանանի քաղաքացիական կռիւններուն պատճառով, երբ արուեստի կենտրոնը գրեթէ կանգ կ'անէր երկրին ներս, Ժորժ Սարգիսեան կը շրջադաշտէր Մ. Կահանայէր, Բանասա, Պրազիլ, Ուրուկոյէն եւ Արժանիին, ամէնօրեք ներկայացումներ պատրաստելով եւ խնդրալուծելով Հայ գաղութները տղանքներով զանոնք Հայաստան պահանջ գործին մէջ եւ նմանապէս նորանոր թատրոնային օրինակներ:

1981 Նոյեմբերին, մասնակցելով Թուրքիոյ մէջ կազմած քաղաքացիական թատրոնի տարեկան փառատօնին, «Ասագոյն բեմադրելի» մրցանակը կը ստանայ, իսկ իր թատրոնային «Ասագոյն ներկայացումի» եւ «Ասագոյն տեղական ներկայացման» մրցանակները:

Պէշքիսթ վերադարձին կը ձեռնարկէր «Օտար»-ի ներկայացման պատրաստումը, կրիկներու պատճառով ստեղծուած անտանելի մթնոլորտը փայտով մեղմելու համար... Սակայն, կէս կը մնային ծրարիները: Ծանր հիւանդութեամբ մը անկողնին կը գտնուէր ան երկար ժամանակ, ու մինչեւ վերջ կենսոյի համար պայքարելով կը մահանար:

Սփիւռքահայ եւ յատկապէս լիբանանահայ թատրոնակերպները երեսուցիկութեամբ պիտի լինեն իր անունը, որ պիտցու ծառայել իր ժողովուրդին թատրոնի ճամբով, իր ուրոյն տեղը գրեւորելով Հայ թատրոնական արուեստի պատմութեան մէջ:

ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԹՆԵԱՆ

DR. DANIEL VANESKEHEIAN
 ODONTOLOGO
 Lunes y Miércoles de 17 a 20 hs.
 Pedir Hora Tel.: 782-3976
 Virrey Loreto 2446 3º Piso Depto. B

RIGAR'S
 CANTINERIA RESTAURANTE

ESTUDIO JURIDICO
DR. BAUTISTA KUYUMDJIAN
 DRA. PATRICIA KUYUMDJIAN DE WILLIAMS
 Tel. 40-6809/711249-7049 Tucumán 1438 Piso 7

MENSAJES FESTIVOS

Con motivo de las fiestas de Año Nuevo y Navidad, la Asociación Cultural Tekeyan y el semanario "SARDARABAD" recibieron mensajes de salutación de distintas instituciones y personalidades de la Madre Patria y de la Diáspora.

- Son ellos:
- S.S. Vazkén I, Catolicós de todos los armenios.
  - Consejo Central de la Organización Democrática Liberal Armenia.
  - Asociación Cultural Tekeyan, filiales: Atenas, Los Angeles, El Calro, Boston, Irán, Londres, Montreal, San Pablo, Montevideo y Córdoba.
  - Agrupación Juvenil "Armenig" de la Asociación Cultural Tekeyan de Córdoba, Montevideo y San Pablo.
  - Agrupación "Ararat" de la Asociación Cultural Tekeyan de Atenas.
  - Consejo Central de la Unión General Armenia de Beneficencia (EE.UU.)
  - UGAB de Córdoba, Montevideo, San Pablo y Buenos Aires.
  - Consejo Administrativo Central de la Comunidad de la Iglesia Apostólica Armenia de Brasil.
  - Monseñor Vartán Waldir Boghossian, exarca apostólico armenio para América Latina.
  - Karlen Mikaelian, vicepresidente del Comité de Relaciones Culturales de Armenia con la Diáspora.
  - Prof. Kevork Khurlopian (Ereván).
  - Sr. Sarkis Jachadourian (Atenas).
  - Colegio "Vahan Tekeyan" de Beirut, Líbano.
  - Sr. José Distchekenian (San Pablo).
  - Sr. Karnig Fermanian (San Pablo).
  - Dr. Pedro Tanielian (Montevideo).
  - Universitarios Armenios del Uruguay.
  - Colectividad Armenia de Córdoba.
  - Colegio "Arzruni". (Bs. As.)
  - Unión Compatriótica de los armenios de Aintab. (Bs. As.)
  - Casa de Descanso "Onnig Bodourian" (Bs. As.)
  - Música Armenia 100 x 100 (Bs. As.)
  - Centro Integral de Radiodiagnóstico "Munro".
  - Alemann S.R.L.
  - Sr. Onnig Ainadjian (Bs. As.)
  - Sr. Juan Dimidjian (Bs. As.)
  - Revista Nosotros (Bragado).

SOCIALES

Bautismo:

MATIAS NICOLAS ANOKIAN

Fue bautizado el 8 de enero ppdo., en la Iglesia San Gregorio el Iluminador, por el R.P. Shavarsh Mehrabian. Son sus padres, Gregorio Anokian y María Cristina Haidossian de Anokian, y sus abuelos, Antranig y María Anokian, y Avedis y María Haidossian.

Apadrinaron la ceremonia Daniel y Diana Anokian.

Enlaces:

BUENOS AIRES:

El sábado 7 de enero ppdo., en la Iglesia San Gregorio el Iluminador, fue bendecido el enlace de Eremia Babaian y Anahid Elizabeth Kupelian.

Son sus padres, Artin y Verdjin Babaian y Nubar y Ofelia Kupelian.

Apadrinaron la ceremonia Avedis y Susana Bozdemirian.

SAN PABLO:

CHERKEZIAN-TCHALIAN

El sábado 8 de enero ppdo., en la Iglesia Armenia "San Jorge" de San Pablo, Brasil, contrajeron enlace Pedro Cherkezian y Rosangela Tchalian.

Los padres de la joven pareja son Arminag y Sonia Cherkezian y Antranig y Aracy Tchalian.

Para asistir a tan grato acontecimiento, viajaron al vecino país familiares y allegados de la Argentina.

CORDOBA:

Enlace:

VICTOR SOURENIAN

SILVIA ARABANLIAN

participan de su enlace e invitan a sus familiares y amigos a presenciar la ceremonia religiosa que tendrá lugar el próximo sábado 15 del corriente en la Iglesia "Surp Kevork" de Córdoba.

Apadrinarán la ceremonia Luis y Dora Sourenian y Benon y Diana Arabanlian.

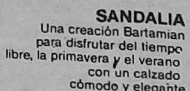
PIE/RECTOR

CALIDAD PROBADA Y DURACION ASEGURADA

PIE/RECTOR DEPORTIVO

Una exclusividad Bartamian. Se puede copiar el modelo, pero jamás la calidad y la experiencia Bartamian.

SANDALIA

Una creación Bartamian para disfrutar del tiempo libre, la primavera y el verano con un calzado cómodo y elegante.

CALZADO CORRECTIVO:

Para usar con plantillas. Contraluzte elevado, rígido y prolongado, con tacto de Thomas. Amplia variedad de modelos que cumplen con el tratamiento especial.

PLANTILLAS CORRECTORAS

Ortopedia Bartamian también las pone a sus pies. ARTICULOS DE ORTOPEDIAS EN GENERAL

Dto 30% a Obras Sociales

ORTOPEDIA **Bartamian**

Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As. Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

COCINA

POSTRE FRESCO DE ANANA

INGREDIENTES:

- 1 ananá fresco,
- 500 grs. de azúcar,
- 3 sobres de gelatina de ananá,
- 5 tazas de agua,
- 2 potes de crema de leche.

PREPARACION:

Cortar el ananá en cuadritos chicos y escurrir.

Colocar las cinco tazas de agua en una cacerola, junto con el azúcar. Dejar hervir durante cinco minutos.

Retirar del fuego y añadirle los tres sobres de gelatina de ananá.

Una vez frío, agregar la crema de leche.

Por último, y antes de que cuaje, agregarle el ananá cortado en trocitos y mezclar bien.

Colocar en un molde, previamente mojado, de 40 cms x 25 cms. aproximadamente.

Debe quedar una preparación de 3 cms. de alto aproximadamente.

Para servir, cortar en cuadrados. Enfriar bien.

NOTA: Es preferible preparar el postre un día antes.

PUNTA MOGOTES

Balneario N° 4

Antes de decidir el alquiler de su carpa no deje de conocer todo lo que le ofrece el Balneario Kinsand. Más que un balneario, un club de mar, el concepto más moderno para vacaciones en la playa.

Canchas de tenis - Volley - Golf
Guardería Infantil - Torneos de Backgamon

KINSAND

Infórmese y reserva ya en:
Mar del Plata: Balneario N° 4 - Pta. Mogotes
Buenos Aires: Edificio Kinsand.

Corrientes 1844/48 Tel. 49-3300/2518

Diners - American Express - Argencard - Carta Franca - Carta Cabal

RIGAR'S

Comisaría culinaria

Periódico Armenio "SARDARABAD" de la ASOCIACION CULTURAL TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 CAPITAL FEDERAL

Horario de Atención: Lun a Vier de 9 a 12 y de 15 a 20 hs.

Director:
NAHABET NAHABETIAN

Corresponsalia, recepción de avisos y suscripciones en

BRASIL

Sr. Hran Chahinian
Av. Cotriguá 191 Ap. 84
Cep. 05579 - SAN PABLO

Tel. 33-7731

UR GUAY

Sr. Alberto Karamian
Yaguajón 1444

Montevideo Tel. 98-72-91

CORDOBA

Sr. Luis Sourenian
Carracasú 146

5000 - CORDOBA

Tel. 33-8993